

ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน : ศึกษาในเชิงกฎหมายเปรียบเทียบ

ร้อยตำรวจเอกหญิง สวนิต สตงคุณท์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-17-0637-5

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PROBLEMS FOR THE UNPROVEMENT OF FIREARMS ACT : A COMPARATIVE STUDY

Pol.Capt. Savanit Stongkun

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2001

ISBN 974-17-0637-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน : ศึกษาใน
เชิงกฎหมายเปรียบเทียบ

โดย

ร้อยตำรวจเอกหญิง สวนิต สดงคุณท์

สาขาวิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นักวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาามหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธิตีพันธ์ เชื้อบุญชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ จรัญ ภัคดีธนากุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส)

..... กรรมการ
(อาจารย์ วรวิทย์ ฤทธิพิศ)

..... กรรมการ
(พล.ต.ท. วันชัย ศรีนวลนัด)

ร้อยตำรวจเอกหญิง สวณิต สดงคุณห์ : ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วย
อาวุธปืน : ศึกษาในเชิงกฎหมายเปรียบเทียบ (PROBLEMS FOR THE UNIMPROVEMENT OF
FIREARMS ACT : A COMPARATIVE STUDY) อาจารย์ที่ปรึกษา รศ.วีระพงษ์ บุญโญภาส,
236 หน้า . ISBN 974-17-0637-5

"อาวุธปืน" นอกจากจะใช้เพื่อการกีฬาแล้วมักถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือประกอบอาชญากรรมอีกด้วยทำให้
ภาครัฐต้องพิจารณาคควบคุมอาวุธปืนของประชาชน ซึ่งการควบคุมดังกล่าวทำให้เกิดทัศนคติ 2 แนวทาง

1. การควบคุมอย่างเข้มงวด โดยมีแนวคิดว่าการที่ประชาชนไม่มีอาวุธปืนแล้วอาชญากรรมย่อมหมดสิ้นไป
ดังนั้นจึงควร ห้ามประชาชนมีอาวุธปืนไว้ในครอบครอง
2. การควบคุมอย่างเสรี แนวทางนี้เห็นว่าการที่จะห้ามประชาชนมีอาวุธปืนเป็นการริดรอนสิทธิเสรีภาพที่
ประชาชนมีเพื่อปกป้องตนเองและทรัพย์สิน ยามที่รัฐไม่สามารถให้ความคุ้มครองประชาชนได้ ดังนั้นจึงสมควรให้
ประชาชนมีอาวุธปืนไว้ในครอบครอง

ดังนั้น การควบคุมอาวุธปืนของประเทศไทย จึงจำเป็นที่จะต้องพิจารณาแนวทางเพื่อให้เกิดความสมดุลย์
ระหว่าง 2 ทัศนะ เพราะในปัจจุบันกฎหมายอาวุธปืนของไทยมี พระราชบัญญัติอาวุธปืน ฯ พ.ศ. 2490 ใช้บังคับ
อยู่เพียงฉบับเดียว และเป็นเวลานานกว่า 50 ปี จึงทำให้เกิดช่องว่างในการบังคับใช้กฎหมายหลายประการไม่ว่าจะ
เป็นความไม่ชัดเจน คลุมเครือ และล้าสมัย ไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายอาวุธปืนของต่างประเทศทั้งประเทศที่มีความเข้มงวด
ประเทศที่มีความยืดหยุ่นและประเทศที่มีความเสรี ในการควบคุมอาวุธปืนเพื่อหาแนวทางปรับปรุงกฎหมายอาวุธปืน
ของประเทศไทยเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย

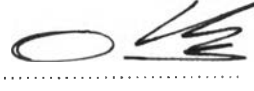
จากการศึกษาพบว่า ทุกประเทศต่างก็อนุญาตให้ประชาชนมี ใช้ และพกพาอาวุธปืนได้ เพราะถือว่าเป็น
สิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนที่จะป้องกันตนเองและทรัพย์สิน แต่จะแตกต่างกันในเรื่องของมาตรการควบคุม
หลักเกณฑ์การขออนุญาตมี ใช้ และพกพาอาวุธปืน การกำหนดเงื่อนไข วิธีการตรวจสอบ ความเข้มงวดในการ
พิจารณาอนุญาต ตลอดจนความรุนแรงของบทลงโทษที่มักจะคำนึงถึงความปลอดภัยของสาธารณชนในสังคมเป็น
หลักมากที่สุด

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้เสนอว่า กฎหมายอาวุธปืนของประเทศไทย ควรมีลักษณะแบบกึ่งผสมผสานกับ
กฎหมายของหลายประเทศ โดยนำหลักเกณฑ์การควบคุมที่เป็นจุดเด่นของประเทศเหล่านั้นมาประยุกต์ใช้และ
กำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไขการควบคุมการมีและใช้อาวุธปืนตามสภาพสังคมของประเทศไทยต่อไป

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ปีการศึกษา.....2544.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4186148734 : MAJOR LAWS

KEY WORD : FIREARMS LAW / GUN CONTROL / ARMS

SAVANIT STONGKUN, POL.CAPT. : PROBLEMS FOR THE UNPROVEMENT OF
 FIREARMS ACT : A COMPARATIVE STUDY . THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF.
 VIRAPHONG BOONYOBHAS, 236 PP. ISBN 974-17-0637-5

"Firearms" apart from being used in sports are also used in criminal commission. The government therefore has to control sale of firearms to the general public such a control bring about two lines of thought.

1. A strict control viewing that once the people are out of firearms crimes would be soon extinct . Possession of firearms by the public should therefore be strictly forbidden.

2. A loose control viewing that to forbid the public from possessing firearms is to limit the right and liberty of the people to carry out self-defense, and properties , especially by the time the state is still unable to protect the public. There fore the public should be allowed to possess firearms.

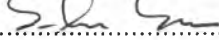
The control Firearms in Thailand therefore requires a full reflection of the two branch of thoughts to allow a well balanced outcome. At present Thailand has only one single legislation i.e. the Firearms Act of B.E. 2490 and it is already over half a century old. There are loopholes in law enforcement be it imprecision., out of mode , or lack of consideration on the present social condition.

This thesis carries out a comparative study between Thai laws and those of foreign countries , both the stricter type and the more liberal type in order to look for a guideline to carry out a reform on laws on firearms in Thailand to ensure an efficient law enforcement.

Results getting form study show that the countries under the study always allow the public to possess , use and carry firearms as a basic right in self defense for person or property. But the control vary regarding the application for possession , use and carrying , the condition of which and the monitoring , there is also variation in issuance of permit regarding the strictness and the penalties for offence in order to look after the safety of the public.

The study proposes that law on firearms of Thailand should blend in the stronger points of various countries by trying to apply the control principles of those countries and try to spell out the conditions on possession and use of firearms by taking the social condition of the country into consideration .

Field of study.....Laws.....

Student's signature.....

Academic year.....2001.....

Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องด้วยความเมตตากรุณาช่วยเหลือและแนะนำในการจัดทำวิทยานิพนธ์ตลอดมาของ รองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญญูปุณฺณ ที่ได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยท่านกรุณาให้คำแนะนำแนวความคิดและสนับสนุนโครงร่างวิทยานิพนธ์นี้ ตั้งแต่แรกเริ่มตลอดจนได้สละเวลาตรวจทานแก้ไขความถูกต้องแห่งเนื้อหาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ซึ่งผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ จรัญ ภักดีธนากุล เป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ผู้เขียนโดยแนะแนวทางในการวิเคราะห์ปัญหาและแนะแนวทางในด้านการศึกษาค้นคว้าเป็นอย่างดี ตลอดจนกรุณาสละเวลามาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงสำหรับท่านอาจารย์ วรวิทย์ ฤทธิพิศ และ พล.ต.ท.วันชัย ศรีนวลนิต ที่ให้ความอนุเคราะห์ โดยให้คำแนะนำในด้านการศึกษาค้นคว้าเป็นอย่างดี ตลอดจนกรุณาสละเวลามาเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แก่ผู้เขียน นอกจากนี้ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ มัทยา จิตติรัตน์ ที่ให้ความอนุเคราะห์แนะนำในการศึกษาเป็นอย่างดี และขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์พิชัยศักดิ์ ทรยางกูร ที่ให้ความอนุเคราะห์แนะนำในการศึกษาและเรียบเรียงบทคัดย่อภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี แก่ผู้เขียน

ขอขอบคุณ คุณอภิรดี เงินวิจิตร ที่ได้ให้ความช่วยเหลือด้วยดี ตั้งแต่เริ่มจนกระทั่งสำเร็จเป็นที่เรียบร้อย และขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ที่ช่วยเหลือในการเรียบเรียงและพิมพ์ตลอดจนเป็นกำลังใจแก่ผู้เขียนด้วยดี รวมถึงเจ้าหน้าที่ห้องสมุด เจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัย และเจ้าหน้าที่คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่ช่วยเหลือด้วยไมตรีจิตที่มีต่อผู้เขียน ในการค้นหาข้อมูลและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง และเป็นกำลังใจแก่ผู้เขียนตลอดมา

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสนั่น - คุณแม่สมจิตต์ สดงคุณห์ ผู้มีพระคุณสูงสุด ทั้งยังเป็นกำลังใจและสนับสนุนในด้านการศึกษแก่ผู้เขียน ตลอดจนสำเร็จการศึกษาและกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้เขียน

ท้ายที่สุดนี้ขอมอบความภาคภูมิใจและความสำเร็จในการศึกษาแก่ครอบครัวของผู้เขียน คือ คุณพ่อ คุณแม่ พี่ ๆ และหลาน ๆ ทุกท่าน หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ยังมีข้อบกพร่องและข้อผิดพลาดประการใด ผู้เขียนขอรับไว้แต่เพียงผู้เดียว และขออภัยมา ณ โอกาสนี้

ร้อยตำรวจเอกหญิง สวนิต สดงคุณห์

สารบัญ

		หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....		ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....		จ
กิตติกรรมประกาศ.....		ฉ
สารบัญ.....		ช
บทที่		
1	บทนำ	1
	1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	1.2 สมมติฐาน.....	5
	1.3 วัตถุประสงค์.....	5
	1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	5
	1.5 วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
	1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	6
2	แนวความคิดเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและหลักกฎหมายเกี่ยวกับอาวุธปืน.....	7
	2.1 แนวความคิดและการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน.....	8
	2.1.1 ปรัชญากฎหมายธรรมชาติ.....	9
	- ผลของปรัชญากฎหมายธรรมชาติ.....	10
	- สิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานตามปฏิญญาสากล.....	
	ว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และตามกติการะหว่างประเทศ..	
	ว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง.....	10
	2.1.2 ปรัชญากฎหมายบ้านเมือง.....	12
	- ผลของปรัชญากฎหมายบ้านเมือง.....	13
	2.2 แนวความคิดและเหตุผลการใช้สิทธิป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย... ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 68.....	13
	2.2.1 แนวความคิดและเหตุผลที่ให้อำนาจบุคคลใช้สิทธิป้องกัน... - เหตุผลในทางกฎหมายธรรมชาติ.....	14
	- เหตุผลในการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย.....	14
	- เหตุผลเรื่องรัฐไม่อาจคุ้มครองบุคคลได้อย่างทันท่วงที...	14

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
- เหตุผลในทางอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา.....	15
- เหตุผลในทางความถูกต้องและความไม่ถูกต้อง.....	15
2.2.2 บทบัญญัติเกี่ยวกับการกระทำโดยป้องกันในประมวลกฎหมาย อาญา.....	15
2.2.3 การกระทำไว้เพื่อเป็นการป้องกันภัยอันตรายไว้ล่วงหน้า.....	16
- เหตุผลในเรื่องความปลอดภัยของประชาชน.....	17
- เหตุผลในทางนโยบายอาญา.....	17
2.3 แนวความคิดในการควบคุมอำนาจของรัฐด้วย "หลักนิติธรรม".....	19
- หลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง..	19
- หลักความชอบธรรมด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย.....	20
2.4. การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540	21
- บทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของประชาชน.....	21
2.5 ความเกี่ยวพันระหว่างอาวุธปืนกับการประกอบอาชญากรรม.....	23
- อาชญากรรมในแง่ของอาชญาวิทยา.....	24
- สภาพการใช้อาวุธปืนในการประกอบอาชญากรรมในปัจจุบัน	24
- ปัญหาอาวุธปืนเถื่อนและอาวุธสงครามที่มีอยู่ในปัจจุบัน..	25
- สภาพสังคมภัยอันตรายที่เกิดกับประชาชนกับความสามารถ ในการคุ้มครองของเจ้าหน้าที่ตำรวจ.....	25
- ภัยของประชาชนที่เกิดจากการถูกกลั่นแกล้งให้ต้องรับโทษ ในความผิดเกี่ยวกับอาวุธปืน.....	25
- สภาพ สถานะ และการดำรงชีวิตของผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้มี และใช้อาวุธปืน.....	25
- บทบัญญัติแห่งกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายในปัจจุบัน	26
- การยกระดับความเป็นอยู่และระดับจิตใจของคนในสังคม กับการลดอาชญากรรม.....	27

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.6 แนวคิดและเจตนารมณ์หลักกฎหมายเกี่ยวกับอาวุธปืนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490...	28
2.6.1 แนวคิดและเจตนารมณ์ในการควบคุมอาวุธปืน.....	29
2.6.1.1 เจตนารมณ์ในการควบคุมการมีและใช้อาวุธปืน....	31
2.6.1.2 เจตนารมณ์ในการควบคุมการพกพาอาวุธปืนติดตัว...	36
2.6.2 หลักเกณฑ์การขออนุญาตเกี่ยวกับอาวุธปืนส่วนบุคคลตาม..... พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490.....	39
2.6.2.1 หลักเกณฑ์การขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน.....	40
2.6.2.2 หลักเกณฑ์การขออนุญาตพาอาวุธปืนติดตัว.....	44
3 กฎหมายอาวุธปืนของต่างประเทศ.....	47
3.1 ประเทศอังกฤษ.....	48
3.1.1 Firearms (Amendment) Act 1988.....	48
3.1.2 Firearms (Amendment) Act 1997.....	58
3.2 ประเทศมาเลเซีย.....	77
3.2.1 Arms Act, 1960 (Act 206).....	77
3.3 ประเทศสิงคโปร์.....	88
3.2.2 Arms and Explosives Act (Chapter 13).....	88
3.2.3 Arms offences Act (Chapter 14).....	94
3.4 ประเทศสหรัฐอเมริกา	98
3.4.1 The Gun Control Act 1968.....	99
4 วิเคราะห์สภาพปัญหาตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน ฯ พ.ศ. 2490ของไทย..... เปรียบเทียบกับกฎหมายอาวุธปืนของต่างประเทศ.....	114
4.1 สภาพปัญหาตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน ฯ พ.ศ. 2490.....	114
4.1.1 ปัญหาเกี่ยวกับความชัดเจนของบทบัญญัติ.....	115
- ความหมายของการ "มีอาวุธปืน".....	116
- ความหมายของการ "พาอาวุธปืนติดตัว".....	118

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.1.2 ปัญหาหลักเกณฑ์การขออนุญาตมี ไร่ และพาอาวุธปืนติดตัว ..	119
- หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการอนุญาตมี ไร่ อาวุธปืน.....	119
- วัตถุประสงค์ของการมีและใช้อาวุธปืน.....	119
- คุณสมบัติของผู้ขออนุญาต	120
- ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาต.....	121
- กำหนดอายุใบอนุญาต.....	122
- หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการอนุญาตพาอาวุธปืนติดตัว ...	122
4.1.3 ปัญหาเกี่ยวกับการพาอาวุธปืนติดตัวโดยไม่ได้รับอนุญาต ...	123
4.1.4 ปัญหาเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขภายหลัง.....	
การได้รับใบอนุญาต.....	123
4.1.5 ปัญหาเรื่องความเหมาะสมของโทษ.....	124
4.2 การวิเคราะห์ปัญหาเปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศ.....	125
4.2.1 ปัญหาความชัดเจนของบทบัญญัติ.....	125
- ประเทศอังกฤษ.....	125
- ประเทศมาเลเซีย.....	125
- ประเทศสิงคโปร์.....	126
- ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	126
4.2.2 ปัญหาหลักเกณฑ์การขออนุญาตมี ไร่และพาอาวุธปืนติดตัว..	126
- หลักเกณฑ์การให้อุญาต.....	126
- ประเทศอังกฤษ มาเลเซีย สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา.....	126
- วัตถุประสงค์ของการมีและใช้อาวุธปืน.....	129
- ประเทศอังกฤษ มาเลเซีย สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา.....	129
- คุณสมบัติของผู้ขออนุญาต	131
- ประเทศอังกฤษ มาเลเซีย สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา.....	131
- ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาต.....	132
- ประเทศอังกฤษ มาเลเซีย สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา.....	132

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
- กำหนดอายุใบอนุญาต.....	133
- ประเทศอังกฤษ มาเลเซีย สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา.....	133
4.2.3 ปัญหาเกี่ยวกับการพาว์เวอร์เป็นติดตัวโดยไม่ได้ใบอนุญาต...	133
- ประเทศอังกฤษ มาเลเซีย สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา.....	133
4.2.4 ปัญหาเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขภายหลัง.....	
การได้รับใบอนุญาต.....	134
- ประเทศอังกฤษ มาเลเซีย สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา.....	134
4.2.5 ปัญหาเรื่องความเหมาะสมของไทย.....	135
- ประเทศอังกฤษ มาเลเซีย สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา.....	135
4.3 จุดเด่นพิเศษของกฎหมายอวูธป็นของต่างประเทศ.....	135
- ประเทศอังกฤษ.....	135
- ประเทศมาเลเซีย.....	136
- ประเทศสิงคโปร์.....	137
- ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	138
5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	141
รายการอ้างอิง.....	158
ภาคผนวก.....	167
ภาคผนวก ก.....	167
ภาคผนวก ข.....	193
ภาคผนวก ค.....	206
ภาคผนวก ง.....	219
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	236